

AANWINSTEN VAN DE NEDERLANDSE FLORA IN 1932.

De lezer, die deze jaarlijkse publikatie gevolgd heeft, zal gemerkt hebben, dat zich langzamerhand het karakter er van heeft gewijzigd. In de eerste jaren beperkten deze lijsten zich uitsluitend tot mijn eigen vondsten. Later, vooral in de laatste jaren kreeg ik van verschillende floristen toestemming ook hun nieuwe vondsten met de mijne gemeenschappelijk te bespreken. Dit jaar voor het eerst bevat deze lijst een drietal nummers, die door de vinder P. JANSEN te Amsterdam zelf beschreven zijn. Gaarne zou ik zien, dat in de toekomst deze „Aanwinsten” meer en meer een gezamenlijke publikatie van de nederlandse floristen werd; een verzamelplaats dus, waar elke florist zijn eigen vondsten beschrijft, zodat ondergetekende meer als redacteur dan als auteur optreedt.

1. *Equisetum litorale* KÜHLEWEIN = *E. arvense* × *Heleocharis* ASCH. = *E. inundatum* LASCH. = *E. arvense* × *limosum* LASCH. De zeer uitvoerige beschrijving bij ASCHERSON u. GRAEBNER. Syn. Mitt. Eu. Fl. I. 2e Aufl. (1912) p. 208 luidt: „2. Sporenstengel (ziemlich spärlich, an manchen Orten gar nicht erscheinend) und Laubstengel gleichgestaltet, niederliegend bis aufrecht, beästet (stets mit Ausnahme der obersten Glieder) oder astlos, selten über 8 dm lang und bis 5 mm dick, grün, von ähnlichen 2 fächerigen Zellausstülpungen wie bei *E. arvense* schwachquerrunzlig-
rauh, 7—16- (in der Regel 12—16-) rippig. Furchen meist mit zahlreichen, unregelmässig gestellten, selten in 2 aus je 2—3 Linien bestehenden Reihen geordneten Spaltöffnungen.

Central-Luftgang weniger weit als bei *E. heleocharis*. Vallear-Luftgänge stets vorhanden. Jedes Leitbündel mit eigener Schutzscheide. Scheiden bis 12 mm lang, am unteren Theile des Stengels meist cylindrisch, anliegend, nach oben allmählich mehr trichter- und die obersten glockenförmig, mit schwachen Commissural- und meist nur die oberen mit deutlichen Carinal-Furchen. Zähne $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{2}$ so lang (nur an den obersten Scheiden ebenso lang) als die Scheidenröhre, dreieckig-pfriemenförmig, nur oberwärts ganz bräunlich bis schwarz, sonst meist mit schmalem, weissem Hautrande. Aeste fast stets unverzweigt 3—7- (in der Regel 4—5-) rippig, die 5—7 rippigen meist mit einem Central-Luftgang, die mit weniger Rippen versehenen manchmal ohne einen solchen; ihr unterstes Glied meist etwas kürzer als die zugehörige Stengelscheide. Asthüllen hell-bis dunkelbraun. Zähne der Astscheiden pfriemenförmig, aufrecht. Aehre lang und dünn (röthlich) gestieft oder in der obersten Scheide sitzend, klein (2—4,5 selten bis 15 mm lang), gelblich, stets geschlossen bleibend, mit engröhriger Achse. Sporen klein, verkümmert, fast immer ohne Elateren und niemals Chlorophyll enthaltend".

„Ziemlich veränderlich, bald mehr *E. arvensis*, bald mehr *E. heleocharis* ähnlich, von ersterem durch den anatomischen Bau des weiter röhrigen, nicht in zwei Cylinder trennbaren Stengels und die aufrechten Astzähne, von letzterem durch den deutlich gefurchten Stengel und die abstehenden oberen Scheiden zu unterscheiden; erinnert in der Tracht oft an *E. palustre*, ist aber davon gleichfalls durch die Anatomie des Stengels, ferner durch die längeren und schmäleren Zähne der Ast- und Stengelscheiden (welche letzteren nur an den obersten Gliedern eine Carinalfurcher erkennen lassen) sowie die hellere Farbe der Asthüllen verschieden. Das Vorkommen mit *E. arvensis* und *E. heleocharis* und das Fehlschlagen der Sporen lassen die von Milde' zuerst vermuthete (später von ihm selbst mit Unrecht in Zweifel

gezogene) hibride Abstammung wohl mit Sicherheit annehmen."

Zover ik heb kunnen nagaan klopt deze beschrijving heel goed op het materiaal, dat JOH. JANSEN mij toezond, door hem verzameld op 13 Nov. 1932 bij St. Agatha. Hij schreef mij reeds vroeger over zijn vermoeden, dat hij deze bastaard op het spoor meende te zijn en wel behalve bij St. Agatha ook bij de Plasmolen. Hiermede zijn dus twee nederlandse vindplaatsen te gelijker tijd bekend geworden. Behalve deze bastaard, waarvan een groot aantal „Formen, Spielarten und Missbildungen" beschreven zijn, worden door A. u. G. nog genoemd: *E. arvense* × *variegatum* uit Tirol en de dubieuse *E. pratense* × *arvense*, door SANIO bij Lyck in Oostpruisen gevonden. Het lijkt mij wel eigenaardig dat de soorten *E. arvense* en *E. heleocharis*, die normaal zoo verschillende terreinen bewonen en systematisch vrij ver van elkaar staan blijkbaar vaak tot bastaardering komen, terwijl van *E. palustre* en *E. heleocharis*, die geregeld vlak bij elkaar groeien en ook nader verwant zijn nog nooit een kruising gevonden schijnt te zijn.

2. *Trillium erectum* L. Het Liliaceën geslacht *Trillium* wordt o.a. bij CHAPMAN Fl. South U.S. (1897) p. 502 met enkele andere tot een afzonderlike familie der Smilaceën gebracht, die zich van de Liliaceën onderscheidt door: „ribbed and veiny reticulated leaves and seperate styles or stigmas. Leaves not sheathing, often bearing tendrils. Fruit baccate." De diagnose van het geslacht luidt l.c. p. 504: „Flowers perfect. Perianth 6-leaved, the three exterior leaves calyx-like, persistent, the interior withering. Stamens 6, inserted at the base of the perianth. Filaments short: anthers adnate, linear, 2-celled. Ovary 6-ribbed 3-celled, with numerous anatropous horizontal ovules in each cell. Styles or stigmas 3, slender, stigmatic within, recurved, persistent. Fruit a roundish 6-sided many-seeded purple berry. Low perennial herbs, with tuberous root-

stocks, and simple mostly solitary stems, which are sheathed at the base and terminated with a whorl of three broad leaves and a single sessile or peduncled showy flower."

De soort staat bij GRAY New. Man. Bot. (1908) p. 293 onder de groep met: „Ovary and fruit 6-angled and more or less winged. Flower pediceled, connective narrow, not produced; leaves subsessile.

Anthers at anthesis exceeding the stigmas."

De authentieke diagnose van LINNÉ luidt volgens RICHTER Codex (1840) p. 350: „T. flore pedunculato erecto. Sp. I. S. XII. n. 1. Paris fol. ternis, fl. pedunc. erecto. Pl. Mart. Burs. n. 95 in Amoen. acad. 1. p. 154. Solanum triphyllum brasilianum Bauh. pin. 167. prodr. 91. Burs. IX. 12. S. triph. canadense Corn. canad. 166 t. 167. Solano congener triphyllum canadense Moris. hist. 3. p. 532. s. 13. t. 3. f. 7. Habitat in Virginia. [Sp. I. II.] Am. acad. 1. l.c., inter Burserianas plantas obvia, determinatur, cum syn. Corn. Burser. II. cc., Sol. officinarum. C.B. 106 var. — et descr.: „Caul. nudus. Folia terna, oppos., circumscriptione orbiculata, utrinq. acuta seu longit. et latitudine aequalia. Pedunc. terminalis foliis paulo brevior. Cal. 3 phyllus foliolis viridibus lanceolatis. Petala 3, obovata, calyce paulo longiora et colorata. Filam. 6, subul., breviss. Anth. lineares terminales erectae, filamentis longiores. Germen subrot, obsolete 3 gonum, longit. filamentorum. Styli 3, antheris breviores."

terwijl CHAPMAN l.c.p. 505 de volgende beschrijving geeft: „Leaves sessile, broadly rhomboidal, abruptly acuminate, acute at the base; peduncles longer than the spreading flowers (1½'—3' long), at length declined; petals oval or oblong, obtuse or acutish, dark purple rather longer than the lanceolate-ovate acute sepals; filaments shorter than the anthers, or the short and distinct stigmas. Varies with smaller white or yellowish flowers. Shady woods on the mountains of North Carolina. May, Stem 1° high. Leaves 3'—5' long, and of the same width. Flowers 1'—1½'

long, fetid." Enkele witbloemige exemplaren werden 20 April 1931 door TH. NEVE in het Ulvenhoutsche bosch verzameld, waar ze vermoedelijk uitgeplant waren, zoals dat in de laatste tijd met verschillende *Trillium* soorten in tuinen gebeurt. (Zie onder No 11).

3. *Scirpus palustris* L var. *glaucescens* (SCHULT.) A. et G. = *El.ocharis glaucescens* SCHULT. Bij A. u. G. l.c. II. 2. (1904) p. 201 heet het van deze vorm: „Ausser durch die graugrüne Farbe vom Typus kaum verschieden, meist zierlicher. Durch die Farbe sehr auffällig, aber sicher nur eine Abart. Selten." Zij werd, voor zover mij bekend is, in ons land niet eer waargenomen. Op 19 Sept. 1932 verzamelde JOH. JANSEN haar langs de Maasoever onder Neerloon.

var. *salinus* A. en G. die in Prodr. Fl. Bat. I. VI. Ed. alt. (1916) p. 1934 alleen voor het eiland van de Hoek van Holland wordt opgegeven is op 9 Juni 1931 door Dr W. C. DE LEEUW op het groene strand van Oost-Voorne verzameld.

4. *Andropogon Halepense* BROT. var. *typica* A. en G. tot nu toe alleen bij Amsterdam (1910 en 1911) en Arnhem (1910) gevonden (Zie Dr J. TH. HENRARD in Lev. Nat. 1 Januari 1912 en Prodr. l.c. p. 2125). Op 22 Aug. 1932 verzamelden v. GIERSBERGEN en KLOOS een exemplaar bij 's-Hertogenbosch, aangevoerd met graanafval van de Gruyter.

5. *Panicum laevifolium* HACK. (door P. JANSEN). Van deze uit Z.-Afrika ingevoerde soort geeft HACKEL in Bull. Herb. Bssr. III, 8, 1895 de volgende beschrijving: „Annuum. Culmi erecti v. ascendentes, 50—80 cm alti, compressi, glaberrimi, ad apicem usque foliati, saepius ramosi, ramis floriferis elongatis. Folia glaberrima; vaginae teretes, laevae, internodiis breviores; ligula brevissima, truncata, basi membranacea, apice longiuscule ciliata; laminae lineares, acutae, 10—20 cm lg, 4—6 mm lt, sub-

erectae, firmulae, planae v. subcomplicatae, virides, tenui-nerves. Panicula ovalis, 15—30 cm lg, patentissima, laxissima, rhachi laevi, ramis solitariis tenui-filiformibus, basi spatio breviusculo nudis, repetite ramulosis, ramis tertianis capillaribus subangulosis flexuosis scabris. Spiculae subterminales pedicellis quam ipsae longioribus apice clavatis fultae, ovalioblongae, obtusae, teretiusculae, 2—3 mm longae, viridulae v. livide subviolascetes, glaberrimae: gluma Ima spicula 6—8 plo brevior, latissima, amplexens, obtusissima, enervis; II da spiculam aequans, ovalis, obtusa, apice breviter compressa et apiculum obtusum exhibens, herbaceo-membranacea, valde convexa, 7—9 nervis III a—II dam aequans eique simillima, 9-nervis, includens paleam ei aequilongam hyalinam binervem floremque ♂: IV a spiculam subaequans, ovali-oblonga, obtusiuscula sed minute apiculata, laevissima, albida, demum fucescens obsolete 5-nervis; palea huic similis, obtusa, 2-nervis. Caryopsis oblonga, obtusa, dorso subconvexa, albida.”

Leg. JANSEN en DE JONG. Sept. 1931 en JANSEN en KRUSEMAN Aug. 1932 op een stortterrein te *Amsterdam*. Beide exemplaren zijn forse rechtopstaande onvertakte planten, met overhangende sterk vertakte pluim en herinneren sterk aan *Panicum miliaceum*, doch de gladde scheden en bladen en de veel kleinere aartjes wijzen meer op de Afrikaanse groep der *Coloratae* (deze soorten zijn echter overblijvend, terwijl *P. laevifolium* eenjarig is). De uit Amerika ingevoerde *P. dichotomiflorum* is veel minder fors, meestal reeds aan de voet vertakt, en heeft spitsere, sterker generfde aartjes.

6. *Eragrostis suaveolens* BECKER. In zijn artikel *Eragrostis Damiensiana* Ed. BONNET in FEDDE Rep. XXIV (1928) p. $\frac{323}{147}$ geeft Dr A. THELLUNG een determinatietabel van de adventieve soorten van *Eragrostis*, waarin het heet:

„1. Laubblätter am Rande, auf der Unterseite des Mittelnervs und auf den stärkeren Nerven der Blattscheiden mit niedrigen Drüsenhöckern besetzt, ebenso die Blütenspelzen ± drüsig. Der *E. minor* Host. ähnlich, aber Ährchen länger gestielt. (Stiele der Seitenährchen meist deutlich länger als die Breite der Ährchen); Blüten schlanker und spitzer, lockerer gestellt; Blattscheiden (ausser der bärtigen Mündung) nahezu kahl. *E. suaveolens* BECKER.“

De authentieke diagnose van BECKER ap CARL CLAUS: Localflore der Wolgagegenden. Beiträge zur Pflanzenkunde des Russischen Reiches. Lief VIII (1851) p. 266 luidt:

„*E. annua*, glabra; ligulae loco linea villosa; panicula ramosissima latissima in fructu divaricata: radiis ad basin nudis, pedicellis elongatis capillaceis; spiculis linearibus 10—16-floris; glumis obtusiusculis; paleis exterioribus acutis trinerviis; caryopsi tenuissime striata. Species distincta, inflorescentia ampla latissima ad *E. mexicanam* accedens, spiculis linearibus, glumis brevioribus, obtusiusculis (in illa elongato-acutatis subacuminatis) et praesertim caryopsibus sublente tenuissime longitudinaliter striatis (in illa distincte reticulatis) certe diversa; ab *E. poaeoides* distinguitur paniculae laxae latissimae ramis capillaceis elongatis, paleis distincte acutatis, villis ligulae loca brevibus (non pilis elongatis); ab *E. pilosa* autem nostra differt statura altiore, ligula e villis brevibus, pilis ad paniculae radios nullis, spiculis majoribus etc. Gramen saepe bipedale et altius erectum, in vivo suaveolens. Folia (cum vaginis) glabra; ligula: loco villosum brevissimum series et interdum ad faucem pili rari elongati. Panicula ampla interdum pedalis, primo subcontracta, dein patentissima, poll. 10—12 lato, rami plerumque geminati vel solitarii, rarius terni, elongati, filiformes, ad basin supra callo magno notati, sed non pilosi, inferne nudi, superne ramosi, ramulis iterum ramosis; pedicelli capillares, scabriusculi. Spiculae inter *E. poaeoides* et *E. pilosum* mediae, lineares, perfectae

4—5 lin. longae et plerumque 14—16 flores (sed spiculae minores quoque adsunt). Glumae subaequales, longitudine $\frac{2}{3}$ paleae adaequantur, obtusiusculae, uninerves et ad carinam scabriusculae. Palea exterior subovata, acutiuscula veb subacuminata, trinervis ad carinam obsolete scabriuscula, aenea. Palea interior exteriori longe brevior, hyalina, binervis, ad nervos scabra. Caryopsis subelliptica, quam in *E. poaeoide* major, pellucida, rufescenti-lutea, sub lente tenuissime longitudinaliter striata. Hab. circa Sarepta. Flor. Julio. ☉.”

De soort is (voor zover mij bekend) in de nederlandse literatuur tot nog toe niet vermeld. Zij werd door HENRARD in 1912 bij Gorinchem verzameld en in Prodr. l.c. p. 2271 als *E. minor* vermeld, later door hem als *E. suaveolens* herkend. In 1932 verzamelde ik op 1 Sept. te Wormerveer bij een meelfabriek rijk materiaal. Zij was daar zeer waarschijnlijk met russies graan aangevoerd.

7. *Bromus Fischeri* C. et C. = *Br. madritensis* × *sterilis* (door P. JANSEN). Op het rangeerterrein te Yselmonde vonden wij in 1912 en 13 talrijke exemplaren van *Bromus madritensis* L. Onder het daar verzamelde materiaal herkende Madlle A. CAMUS de bovengenoemde door haar en A. DE CUGNAC beschreven bastaard (Bull. Soc. Bot. de France LXXVIII 1931 p. 339). Eenjarig. Stengels rechtopstaand, rond, van boven behaard. Bladen lijnvormig, toegespitst, behaard. Scheden gestreept, weinig behaard. Ligula ovaal, ingescheurd. Pluim ovaal, los (14—15 cm l. × 10—12 cm br.); takken slank, de onderste kransvormig geplaatst, 2—4 cm lang, vertakt. Aartjes 4—5 cm lang, 8—10 bloemig, paars of groen, naar boventoe breder. Kelkkafjes ongelijk, puntig, behaard, de onderste met 1, de bovenste 3-nervig. Onderste kroonkafje lijnvormig-lancetvormig, toegespitst 3—3,5 cm lang (de naald meegerekend) behaard, top tweespletig, 7-nervig, met doorzichtige rand, naald 2 cm lang, cilindries, uitbuigend, kort

behaard. Bovenste kroonkafje langwerpig, naar de basis versmald 9 mm lang met gewimperde rand.

De bastaard houdt het midden tussen de beide stamsoorten. De stengel is evenals bij *Br. madritensis* naar den top toe kort behaard. De bladen evenals bij *Br. sterilis* lang behaard. De pluimvorm houdt het midden tussen de stijve saamgetrokken pluim van *Br. madritensis* en de losse van *Br. sterilis*. De aartjes zijn zacht behaard en niet ruw zoals bij *Br. sterilis*. Evenals bij *Br. madritensis* is het onderste kroonkafje sterk naar buiten omgebogen en niet gevoord tussen de nerven, doch zacht behaard. Er zijn 2 meeldraden evenals bij *Br. madritensis* terwijl *Br. sterilis* er 3 heeft. De grootte der aartjes is eveneens intermediair.

8. *Bromus maximus* DESF. (door P. JANSEN). In hun artikel „Sur quelques espèces de Bromes et leurs hybrides” bestuderen A. DE CUGNAC et A. CAMUS o.a. de systematische eenheden in de groep *Br. maximus* tot nu toe samengevat. Ook het in ons land gevonden adventief materiaal vertoont een opvallende verscheidenheid in uiterlik. Genoemde schrijvers verdelen, na een nauwkeurig onderzoek in het veld, deze planten in 2 groepen:

1°. planten met een rechtopstaande saamgetrokken bijna aarvormige pluim, met zeer korte aartjesstelen; de aartjes bij rijpheid weinig geopend, zodat de as niet zichtbaar is, doch door de kafjes verborgen blijft, groenachtig-wit tot geelachtig.

2°. planten met losse pluim, die zeer veranderlik is van vorm en alle overgangen vertoont vanaf vormen, waarbij alleen de onderste aartjes op lange eenigzins hangende stelen zitten in een naar een zijde gekeerde pluim tot aan vormen met een naar alle zijden uitstaande pluim met vrij lang gesteelde aartjes, stelen der aartjes horizontaal of een beetje hangend aan de top. Aartjes meer geopend met duidelijk zichtbare as, meestal paars aangelopen.

De auteurs menen nu de planten der eerste groep te

moeten rekenen tot *Br. rigidus* ROTH. (De naam *Br. villosus* FORSK moet vervallen, daar deze naam door SCOPOLI reeds in 1772 aan een geheel andere plant was gegeven). De planten der tweede groep rekenen zij te behoren tot *Br. Gussoni* PARL. (1840 in Pl. rar. fasc. II p. 8 et Pl. nov. p. 66 1842). Na op verschillende terreinen *Br. rigidus* en *Br. sterilis* te hebben nagegaan, stellen zij de hypothese op, dat de veelvormige groep, die zij onder *Br. Gussoni* samenvatten bastaarden zouden zijn van *Br. rigidus* met *sterilis*. Dit is voorlopig nog een hypothese door geen kultuurproeven of cytologische onderzoekingen gesteund en berust voornamelijk op de intermediaire plaats, die, wat zijn kenmerken betreft, *Br. Gussoni* inneemt.

Als extreme vormen onderscheiden zij:

f. propendens A. et G.: plant robust, zeer hoog met een losse, volle pluim, met verlengde horizontaal afstaande, later hangende takken, deze zijn 3—5 cm lang, de onderste 4—6 bijeen, de langste weer vertakt; de top van de pluim overhangend (zoals bij *Br. sterilis*); aartjes zeer groot.

f. ambigens A. et G.: plant minder robust, met kleinere aartjes; pluim met opstijgende takken, dichter bij *Br. rigidus* staande, maar met langere (2—3 cm) takken. De pluim is altijd naar 1 zijde gekeerd. De onderste pluimtakken vormen een scherpe hoek met de pluimas en zijn een weinig teruggeslagen aan de top.

f. asperipes JORD.: takken en steeltjes zeer ruw.

f. secundus C. et C.: armoedige planten met graciele stengels; pluim los, uitgespreid, rechtopstaand. Onderste pluimtakken 4,5—5 cm lang, niet vertakt; aartjes 7,5—8 cm lang, ruw met 3—4 vruchtbare bloemen. Delen der as lang en goed zichtbaar.

Van *Br. rigidus* ROTH. wordt nog onderscheiden *var. gracilis* C. et C. pluim zeer smal, bij rijpheid overhangend, maar de takken steeds tegen de hoofdas aangedrukt; aartjes weinig bloemig doch zeer ruw.

Volgens Madlle A. CAMUS zijn in ons land gevonden:
 Br. Gussoni PARL. Rotterdam 1910 (proche de f. ambigens) leg J. en W. Wormerveer 1916 leg. KLOOS (intermediaire entre Br. Gussoni ambigens et Br. rigidus) Gorinchem 1912 leg. HENRARD (f. propendens, se rapprochant de *Br. sterilis*) Gorinchem 1912. leg. HENRARD (f. ambigens).

Br. rigidus ROTH. Nijmegen leg. A. DE BEYER (jaar ?) Rotterdam 1910 leg. J. en W. Yselmonde 1915 leg. KLOOS (plante anormale, parasitée) Wormerveer 1916 leg. J. en KLOOS. Barchem 1924 leg. J. en W. Deventer 1927 leg. J. en W.

9. *Chenopodium rubrum* L. var. *botryoides* SONDER f. *laxiusculum* ZAPAL. = *Blitum polymorphum* f. *laxiusculum* ZAPAL. De beschrijving van de vorm luidt bij A. en G. l.c. V p. 98. „Blütenstände fast trugdoldig, entfernt, ohne Laubblätter. Bis 3 dm hoch. Blätter lanzetlich, bis über 2 cm lang, schwach spießförmig bis ganzrandig. Blütenstände locker.“ Van deze zonderlinge vorm, die op het eerste gezicht nauweliks als een *Ch. rubrum* herkend zou worden, vond ik 24 Aug. 1925 te Wormerveer een exemplaar. De determinatie is van PAUL AELLEN te Basel. Op 8 Sept. 1932 verzamelde W. VAN DIJK op een ruderaal terrein bij Amsterdam een tweede exemplaar.

10. *Gypsophila porrigens* (L.) BOISS. = *Saponaria porrigens* L. behoort bij BOISSIER: Flora Orientalis I (1867) p. 537 tot de sectie VI *Hagenia* (MOENCH Meth. p. 61) met de beschrijving: „Calyx oblongo-campanulatus late viride-vittatus. Petali unguis longus apice constrictus a laminâ distinctus. Ovarium 18—20 ovulatum. Capsula ovata. Seminis magni radícula non prominens. Herba annua laxè dichotoma facie G. elegantis. Petala Saponariae sed ob unguem non bilamellatum et calycem inter vittas membranaceum Gypsophilae adnumerari.

De authentieke beschrijving der soort luidt volgens

RICHTER l.c. p. 425: „S. cal. cylindricis pubescentibus, ramis divaricatissimus, fruct. pendulis. M. II p. 239. S XIII p. 347 (c. iisd. syn.) *Silene porrigens* Syst. nat. XII tom. 3. p. 230. *Lychnis chalepensis* annua, foliis parum hirtis angulatis, flosculis carneis, pediculis infirmis biuncialibus, capsulis fere rotundis. Moris. hist. 3. p. 541, fig. mala. Habitat in Oriente ☉. Cult. H. U. Caulis bipedalis, erectus, articulatus, rigidulus, inferne glaber, superne pubescenti-viscidus: Ramis divaricatissimis, Folia lanceolata: inferiora glabra, superiora sub ramificationibus pubescentia, viscida. Pedunc. axillares, solitarii 1-flori, capillares, laxi, patentes, glabri, longit. foliorum; dum fructiferi penduli. Calyx oblongus, tubulosus, pubescenti-viscidus. Petala absque corona, subincarnata emarginata, laciniis brevibus. Stam. alba, tubo breviora. Germen ovatum. Styli distantes. Stigmata simplicia. Deleatur inter *Silenes*; substituatur haec descriptio e viva [Mant. II p. 239—40].

Silene porrigens: caule dichotomo villosa, pedunc. filiformibus solitariis patentibus. Habitat in Oriente. Gouan. Herba facie fere *Cerastii* dichotomi. Caul. herbaceus, pedalis, dichotomus, hirtus, pilis patentibus. Fol. opposita, sessilia, lanceolata, acuminata, villosa, internodiis breviora. Pedunculus e singula caulis dichotomia, setaceus, patens, foliis longior, laevis, apice adscendens. Flor. solitarii non magni. Calyx ultra medium 5 fidus [S XII tom. 3. app. l.c.]

BOISSIER geeft l.c. p. 557 de beschrijving: „pilis longis patulis plus minus hispida viscidula. Caule erecto crassiusculo superne dichotomo breviter et effuse corymboso-paniculato, foliis strictis a basi brevissime connatâ late lanceolatis trinerviis, superioribus breviter linearibus, pedicellis capillaribus longissimis demum pententi-reflexis subsecundis, calyce hispido oblongo-campanulato ad quartam partem in dentes oblongos obtusos albo marginatos fisso, pedalis calyce duplo longioribus laminâ parvâ cuneatâ retusâ capsulâ magnâ, calycem aequante seminibus magnis

valde rugoso-tuberculatis. ☉ Ic. Jacq. Hort. Vindob. tab. 109.

Hab. in cultis Pisidiae, Phrygiae, Syriae, Antilibani, Mesopothamiae Armeniae Ross. Persiae Afghanistanae. Petala non bilamellata et calyx inter nervos membranaceus, igitur omnibus notis Gypsophilae adnumeranda. Capsula magnitudine pisi.

De eenige opgave van een europese vondst van de soort vind ik bij ZIMMERMANN Adv. Rud. Fl. Mannheim (1907) p. 64 n.l. te Mannheim in 1906 2 ex. Een tweetal fraaie exemplaren werden door Mej T. TONKES en Dr B. H. DANSER 15 Juli 1932 te Deventer op het Pothoofd tussen de spoorrails verzameld.

11. *Claytonia Virginica* L. Bij LINNÉ vindt men volgens RICHTER l.c. p. 222 „C. foliis linearibus. Act. Holm. p. 131. Sp. I S XII n. 1. *Claytonia* GRON. virg. 25. Ornithogalo affinis virginiana, fl. purpureo pentapetaloide. PLUK. alm. 272. t. 102. f. 3. RUDB. elys. 2. p. 139. f. 6. Habitat in Virginia 2. Flores albi, rubro-lineati. S XIII.”

Een uitvoeriger beschrijving geven BRITTON and BROWN. Ill. Fl. of N.U.S. II (1913) p. 37: „Ascending or decumbent, perennial from a deep tuberous root, stem 6'—12' long, simple or rarely with a few branches. Leaves elongated, linear or linear-lanceolate, obtuse or acute, narrowed into a petiole, the basal 3'—7' long 1'—6'' wide the cauline shorter and opposite; raceme terminal loose at length 3'—5' long, somewhat secund; flowers white or pink, with darker pink veins, 6''—10'' broad; pedicels slender at length 1'—1½' long and recurved, petals emarginate; capsule shorter than the sepals. Very variable in the length of the leaves.” Dit sierlike plantje werd door W. VAN DIJK op een kwekerij bij Haarlem verzameld, waar het waarschijnlijk met een partij *Trillium* uit Amerika was aangevoerd.”

12. *Ranunculus bulbosus* × *polyanthemoides*. Dit is de plant die in N.K.A. (1931) p. 157 als var. *retroflexus*

van *R. polyanthemoides* beschreven werd. Ik heb n.l. van deze plant, die volkomen vruchtbaar scheen, zaad geoogst en uitgezaaid om te zien of zij erfelijk constant was. Van het zeer groot aantal zaden zijn er betrekkelijk weinig opgekomen. De nakomelingschap bestond voor een deel uit planten, die geheel met *R. bulbosus* overeenkomen. De overigen waren tot de bloei vrijwel gelijk en kwamen met *R. polyanthemoides* overeen, maar toen zij gingen bloeien, bleek dat sommige de teruggeslagen kelken van de stamplant vertoonden, andere evenwel aanliggende kelkbladen hadden en dus geheel met *R. polyanthemoides* identiek waren. Het komt mij voor, dat deze feiten het eenvoudigst verklaard worden door de plant, waarvan ik uitging, als de bastaard van *R. bulbosus* en *R. polyanthemoides* te beschouwen, die bij uitzaaien een Mendel-splitsing vertoont. Over de getallenverhouding kan ik geen mededeling doen; doordat ik het grootste gedeelte van de kiemplanten uitgeweid had.

13. *Elatine Hydropiper* L. was volgens Prodr. Fl. Bat. I. 1. Ed. alt. (1901) p. 290 sedert 1860 in ons land niet meer waargenomen. Nadat zij op de excursie in Heusden op 24 Aug. 1932 in de Banwaal tussen Veen en Wijk was waargenomen, vond ik ze op 29 Aug. ook in grote hoeveelheid in het balkengat bij de schietbaan te Dordrecht. (Zie verder excursie verslag p. 79).

14. *Acalypha Virginica* L. Van deze Euphorbiacee vonden v. GIERSBERGEN en ik 22 Aug. 1932 een exemplaar op het bekende adventiefterrein bij den Bosch. Het geslacht hoort volgens A. en G. l.c. VII (1916) tot de onderfamilie *Crotonoidiae* PAX. „Fruchtknotenfächer mit je einer Samen.“ (p. 390). Verder tot de groep der *Acalypheae* MÜLL. „Blüthen nicht in einer „Hülle“ eingeschlossen, kein Cyathium bildend, jede Blüthe (natürlich stets eingeschlechtlich) mit deutlicher Blüthenhülle, öfter sogar mit Blumenblätter. Staubblätter mehrere bis zahlreich in einer Blüthe. Staub-

fäden in der Knospe aufrecht. Kelchblätter an der männlichen Blüthe in der Knospenlage klappig. Blüten meist ohne Blumenblätter. Blütenstände traubenförmig, ährenförmig oder rispig, achsel- oder endständig. (p. 399—400).” Dan tot de ondergroep *Acalyphinae* PAX „Blüthen alle ohne Blumenblätter. Staubbeutel zahlreich bis wenige, frei oder nur am Grunde verbunden. Staubbeutel länglich-cylindrisch oft wurmförmig gewunden, getrennt (p. 400—401).” De beschrijving van het geslacht luidt dan op p. 413:

„Sträucher oder Bäume. Blätter abwechselnd, oft eiförmig und gezähnt, 3 bis 5 nervig oder fiedernervig, lang gestielt. Männliche Blütenstände kätzchenförmig oder lang und dünn ährenförmig. Weibliche Blüten einzeln oder zu 2 bis 4 in den Achseln blattartiger Hochblätter, diese bald am Grunde der männlichen Blütenstände einzeln oder wenige, bald zu einen besonderen lockeren bis dichten Blütenstande verbunden oder diese auch locker-rispig, mitunter auch die weiblichen Blüten einzeln lang gestielt. Einhäusig, selten zweihäusig. Discus fehlend. Männliche Blüten mit dünnhäutigem 4 theiligem Kelch. Staubfäden auf dem Blütenboden, frei; Staubbeutel getrennt, oft wurstförmig gewunden. Weibliche Blüten mit 3 bis 4 (selten 5) Kelchblättern, mitunter sehr klein. Fruchtknoten 3 fächerig. Griffel frei, fadenförmig, meist getheilt. Frucht eine oft kleine Kapsel, in 2 klappige Theilfrüchte sich lösend.”

Volgens RICHTER l.c. p. 949 geeft LIN. als diagnose van de soort: *A. invol. femineis cordatis incis. fol. ovato-lanceolatis petiolo longioribus...* Habitat in Zeylona, Virginia ○ [Sp I. e.e., II.] *H. cliff. syn. Pluk alm. 248 t. 99 f. 4. 1. nat. Virgin., comm. Royen. Obs. „Haec non hirsuta est, sed glabra.” H. ups. syn. Pluk. l.c. 1. nat. ut Sp. I. Fl. zeyl. syn. Ricinocarpos indica hirsuta, foliis urticae vulg. fructum in parvis acetabulis gerens. Burm.*

zeyl. 204. Pluk. l.c. Aethahambilya Herm. zeyl. 68.; — descr.. „Caulis annuus uti radix. Folia ovato-oblonga seu lanceolata, serrata, scabra, petiolis longiora. Ex alis spica, cui ad basin unus, duo vel tres flosculi feminei; involucre amplexicauli, multifido, inciso seu profunde dentato: adeoque a praecedenti (*A. indica*) cui admodum adfinis, differt in non paucis, ut vix liceat has ambas specie conjungere.”

Door A. u. G. l.c. 413 wordt de soort als volgt beschreven: „○ Dunkelgrün, öfter purpern überlaufen, etwas behaart. Stengel aufrecht oder aufsteigend, meist 1 bis 6 dm hoch. Blätter eiförmig bis elliptisch, 0,2 bis 1 dm lang, dünn, ausser dem Grunde ziemlich gleichmässig gesägt. Blütenstände achselständig bis zu 3, eingeschlechtlich, die männlichen Aehren gestielt, meist in ein grosses handförmig gelapptes Hochblatt eingeschlossen. Weibliche Blüten einzeln oder bis zu 3, am Grunde der männlichen Theilblütenstände. Frucht fast kugelig, dreilappig, etwa 3 mm im Durchmesser, mitunter schwach behaart. Samen eiförmig, röthlich, gestreift. In den südlichen Vereinigten Staaten heimisch, bei uns nur hier und da in Botanischen Gärten und verschleppt, so in Süd-Tirol: Bozen im Garten und Weinberge des Baron Hausmann seit etwa 1834 in Menge als Unkraut, wahrscheinlich mit einer Sendung von Ziersträuchern aus Chambéry eingeschleppt. Mehrfach verwildert in Ober-Italien, von Ligurien bis Venetien. Bl. Juni—October. Ausserhalb des Gebietes ist die Pflanze noch im botanischen Garten von Montpellier eingebürgert und hält sich dort noch.”

Op de nederlandse vindplaats is zij vermoedelik met graan uit Amerika aangevoerd.

15. *Oenothera biennis* L. f. *ochroleuca* HERMANN = ? var. *sulphurea* DE VRIES. Deze vorm wordt in HEGI Ill. Fl. Mitt. Eu. V. 2. p. 867 als volgt beschreven: „Kronblätter weisslich gelb. So vereinzelt mit dem Typus z.B. bei

Mückenberg in der Lausitz, in der Lüneburger Heide, Mugeln bei Pirna, am Rheindamm bei Schaan, ferner in den Holländischen Dünen u.s.w." Deze laatste opgave is vermoedelijk van DE VRIES. Tot nu toe was ik deze vorm nooit tegengekomen. Dit jaar evenwel bracht VAN GIERSBERGEN mij op 2 verschillende plaatsen in de omgeving van meergenoemd adventief terrein op de Pettelaar, waar deze bleekbloemige vorm niet „vereinzelt" maar in groot aantal tussen de type voorkwam. Op beide plaatsen waren de f. ochroleuca en de type ongeveer even talrijk. Vorige jaren had ook v. GIERSBERGEN op deze terreinen uitsluitend de type waargenomen, zoodat we vermoedelijk met verse aanvoer te doen hebben.

16. *Trigonella monantha* C. A. MEY. De soort staat bij BOISSIER l.c. II (1872) p. 65 onder „Series A. Legumina erecta § 3 Bucerates. Flores umbellati vel breviter racemosi semper flavi. Legumina linearia teretia vel compressa reticulata sutura utraque nervoso-incrassata. Semina cylindrica. Herbae stipulis saltem foliorum inferiorum basi dentatis vel incis." Door de eigenschappen: Pedunculus communis brevissimus vel nullus. Legumina axillaria longa 1—2 rarius 3—4. komt men dan tot de soort, waarvan de beschrijving l.c. p. 77 luidt: „*T. monantha* (C. A. MEY. Ind. cauc. p. 137) adpresse hirta decumbens, stipulis semisagittatis dentatis vel oblongis inciso-pinnatifidis, floribus solitariis rarius binis sessilibus, calycis corolla tertia parti brevioris laciniis subulatis tubo subaequilongis, legumine adpresse hirta tereti erecto longissime recto vel arcuato apice plus minus uncinato-incurvo nervis longitudinalibus subcontiguis areolas angustissimas formantibus striato. ○ Hab. in collibus et graminosis Anatolia in Lyciā a Lappadocica. Phrygia, Armenia Turcica, Syria Mesopotamia Antilibano. Prov. Transcaucasicis Armenia Ross. Persia bor. Flores tres lineas longi, legumina 1½—2½ pollices longa."

De enige opgaaf van adventief voorkomen in Europa vind ik bij ZIMMERMANN l.c. p. 128. Hafen von Mannheim Juli 1906 1 ex. De soort kenmerkt zich evenals o.a. *T. monspeliaca* L. door het gemis van de typiese *Trigonella* geur. Zij werd bij ons gevonden door J. SCHOUTE in Oct. 1932 op een adventief terrein bij Amsterdam (Oostzanergat.)

Trigonella gladiata STEV., die reeds vroeger in ons land was waargenomen: Middelburg 1906. MESU en BRAKMAN. Rotterdam 1922 J. en W. verzamelde ik 1 Sept. 1932 te Wormerveer bij een meelfabriek in een groot aantal jonge exemplaren, die alle vooral de onderste bladen sterk veervormig ingesneden hadden. Deze bladvorm heb ik noch bij de ex. van WACHTER noch bij het talrijke materiaal in 's Rijks Herbarium te Leiden waargenomen. Of dit zijn oorzaak daarin vindt, dat al die exemplaren belangrijk ouder waren dan de mijne en we hier dus met een jeugdvorm te doen zouden hebben, dan wel of mijn planten tot een afzonderlike, voor zover ik kan nagaan in de literatuur niet vermelde variëteit behoren kan ik niet uitmaken. Wellicht zouden zaaiproeven hier uitsluitsel kunnen geven.

17. *Trifolium minus* RELH. var. *microphyllum* SER. = var. *minimum* GAUD. = var. *pauciflorum* COSS. et GERM. = var. *pygmaeum* SOY. = *T. controversum* JAN. Deze sierlike kleine vorm wordt in Prodr. I. 2. p. 407 vermeld van Lisse 1881. S en Vroon, Oostkapelle 1877 en Clinge 1886 LAKO en in de lijst van HEUKELS in de Lev. Nat. 1923 van Jorwerd D. HILLE RIS LAMBERS, telkens onder de naam var. *minimum* GAUD. Op 24 Mei 1932 verzamelde JOH. JANSEN haar bij Mook-Middelaar en zij zal waarschijnlijk in ons land bij ernstig onderzoek wel meer te vinden zijn.

Trifolium subterraneum L. werd door JOH. JANSEN op de zelfde datum en het zelfde terrein in groot aantal gevonden; een zeer merkwaardige vindplaats voor deze soort, die tot nog toe in ons land alleen uit Zeeland en bij Bergen op Zoom bekend was, behoudens een adventief

exemplaar bij Apeldoorn. De vondst bij Mook-Middelbaar maakte niet de indruk van een adventief voorkomen.

18. *Plantago Purshii* R. et S. Een prachtig exemplaar verzamelde ik 31 Aug. 1932 bij Tilburg aan de weg van Loon op Zand met meerdere adventieven, wier voorkomen daar vermoedelijk verklaard moet worden uit het feit, dat deze weg naar de Tilburgse vuilnisbelt voert. De soort was tot nog toe bij ons te Rotterdam (1918) en Deventer (1920) gevonden (N.K.A. 1919 p. 96, id. 1921 p. 108).

19. *Chrysanthemum Leucanthemum* L. f. *breviradiatum* UECHTR., een vorm met zeer korte lintbloempjes kreeg ik voor enkele jaren van JOH. JANSEN uit de omgeving van Nijmegen toegezonden. De plant heeft zich in mijn tuin goed gehouden en bloeit ieder jaar rijkelijk steeds met de zelfde bloemen. Dit jaar had ik in de omgeving van de plant een zeer groot aantal kiemplanten, waarvan ik er een aantal in bloei heb laten komen. Hiervan was ongeveer de helft normale *Ch. Leucanthemum* L. de andere helft de *f. breviradiatum*. Ik durf evenwel niet met zekerheid zeggen dat al de planten zaailingen van de eerstgenoemde plant zijn, daar ook de type in m'n tuin steeds in groot getal overal opkomt. Waar intussen vroeger de *f. breviradiatum* zich hier nooit vertoond had en nu in de omgeving van de moederplant in groot aantal, mag hieruit wel de conclusie getrokken worden dat deze vorm altans gedeeltelijk erfelijk constant is.

20. *Centaurea diffusa* LMK. fl. rosea werd door JOH. JANSEN op 5 Nov. 1932 in een aspergeveld bij Wychen verzameld. Tot nog toe was zover mij bekend is bij ons alleen de typiese, wit bloeiende vorm aangetroffen. De plant van Wychen had fraai rose bloemen. Of dit de in HEGI l.c. VI. 2. p. 974 genoemde, in Mannheim waargenomen „seltene, aber auch in Süd-russland auftretende rotblühende Form mit dunkleren Anhängseln" is, kan ik bij gebrek aan vergelijkingsmateriaal niet uitmaken.

21. *Tragopogon hybridum* L. = *Tr. porrifolius* × *pratensis* = *T. mirabilis* Rouy. Sedert mijn mededeling in N.K.A. 1932 p. 403 kreeg ik van Ir J. L. v. SOEST een overdruk van een artikel van Frautisěk A. Novák: ZNLÁSTNI OTISK Z ČASOPISU MUSEA KRÁL. ČESKÉHO. ROČNIK 1922, waarvan ik de vertaling, die hier volgt, aan de vriendelijkheid van Prof. Dr J. KLIKA en diens vrouw te Praag dank: „Interessant ist der Fund der Kreuzung zwischen *Tr. porrifolius* L und *Tr. pratensis* L. Beide angeführten Arten kamen sekundär an der Böschung zwischen der Bäcker'schen Fabrik und dem Garten der Wirtschaftsmittelschule in Roudnice vor. Auf dieser von Tonmergel, Asche und Schutt gebildeten Böschung flüchtete eine Menge von im anliegenden Garten gezogenen Pflanzen; das Benehmen dieser Ansiedler auf neuem Standorte war sehr interessant: manche von ihnen kamen nur einmal in einem Exemplar vor and gingen dann zu Grunde, andern erhalten sich zwar auf neuem Orte, aber vermehren sich nicht auffallend; einige Arten endlich, welche sich auf der Böschung festgesetzt haben, haben sich in solchem Masse vermehrt, dasz sie dort heute dichte Bestände bilden. *Tr. porrifolius* kam auf diesem Standorte im J. 1915 zum erstenmale in einem einzigen Exemplare vor; im J. 1920 habe ich dort nur einen schwachen Horst gefunden, welcher auch untergegangen ist, so dasz es im vorigen Jahre auf dieser Böschung nicht ein einziges Exemplar dieser Art gab. *Tr. pratensis* dagegen vermehrte sich auf diesem Standorte viel mehr. Als ich im vorigen Jahre anfangs Juli wieder die Böschung betrat, wurde meine Aufmerksamkeit auf eine hervorragende Hybride zwischen *Tr. porrifolius* und *T. pratensis* gelenkt. Wer von beiden Eltern der Vater war, war nicht möglich festzustellen. Im Gesamthabitus, Wuchs, Verzweigung und in den Blättern ähnelt diese dem Wiesen-Bocksbart. Kopfstiele unter dem Kopfe schwach verdickt, Fruchtboden aber

breiter als der Kopfstiel unter dem Kopfe. Köpfe gleicher Grösse wie bei *T. pratensis* 5—6 cm im Durchschnitt. Die Oberfläche der offenen Köpfe ist flach. Die Hülle aus 7—10 gleichen 6—8 mm breiten und 30—45 mm langen Blättchen zusammen gesetzt. Äussere Blüten ebenso lang oder ein wenig kürzer als die Hülle, im zungenförmigen Teile 5 mm breit, ziegelfarbig mit violetter Anhauch und mit 4—5 ein wenig dunkleren länglich parallelen Fasern, im verengten Teile schmutzig gelb. Innere Blüten sind kürzer, mit ganz gelber Krone oder mit einer Krone, welche an der Spitze schmutzig violette Flecke trägt. Staubbeutel sind an der Spitze schwärzlich, unten gelb, die Narben schmutzig gelb. Schliessfrüchte bloss seicht geriffelt, allmählich in einen Schnabel (gleicher Länge wie die Frucht) verschmälert. Schnabel am Ende ein wenig keulenförmig verdickt. Pappus 14—16 mm lang, hellbraun. Die Mehrzahl der Blüten bleibt steriel; es gelang mir auf 10 abgeblühten Köpfen eine einzige Frucht zu finden. Die behandelte Hybride ist in Böhmen eine neue, leider nicht genug stabile Pflanze, da mit grosser Wahrscheinlichkeit vorausgesetzt werden muss, dass diese nach Absterben dieses einzigen Horstes auf diesem Standorte nicht mehr erscheint, besonders wenn die angeführte Böschung vielleicht verbaut wird. *T. pratensis* L ♀ × *porrifolius* L ♂ ist auch vom historischen Standpunkte aus sehr interessant; dies ist nämlich die erste Hybride, welche LINNÉ im J. 1759 gepflegt hat. In der Natur fand sie zum erstenmale J. LANGE vereinzelt unter den Eltern-pflanzen auf dänischen Inseln Laaland und Fünen. Der Beschreibung nach stimmt unsere Hybride mit der Linnéschen und den Lange's in der Natur vorkommenden Hybriden überein."

In aansluiting met mijn mededeling teken ik het volgende aan. De drie F₂ planten, die ik daar noemde zijn tot volle ontwikkeling gekomen. No 1 had roodbruine bloemen,

die het meeste overeenkomst hadden met de F_1 van Lotsy in de geciteerde plaat *Genetica IX 1927* (niet 1829). Van deze plant heb ik 72 zaden geoogst en direkt gezaaid. Daarvan zijn er 39 opgekomen. No 2 had groenachtig gele bloemen, het meest gelijkend op 24. 1. van LOTSY, maar in hoofdntint iets lichter, terwijl de tekening der bloem iets roder en duidelijker was. Hiervan oogstte en zaaide ik 81 zaden, waarvan ik 30 kiemplanten kreeg. No 3 had bloemen die blauwer en donkerder waren dan de donkerste van Lotsy's afbeeldingen. Het eigenaardigste was evenwel, dat ik aan deze plant geen enkele geopende bloem heb waargenomen. De hoofdjes bleven cilindries, nog geen cm dik. Toch leverde ook deze plant rijpe zaden, waarvan ik er 13 oogstte en zaaide. Hiervan zijn 4 kiemplanten opgekomen. Behalve deze $39 + 30 + 4$ kiemplanten zijn er uit tijdens mijn afwezigheid in de zomervacantie afgevallen zaden van de F_2 planten nog een belangrijk aantal kiemplanten ter plaatse opgekomen, waarvan ik niet met zekerheid zeggen kan van welke plant zij afkomstig zijn.

Nog kreeg ik spontaan in 1932 een viertal planten, die ik voor F_1 houd. Zij waren identiek met die van 1931, hadden de zelfde muisgrijze bloemkleur en leverden 25 zaden die over het algemeen minder goed ontwikkeld waren dan de vruchten der F_2 planten. Van deze 25 zaden zijn 5 kiemplanten opgekomen, zoodat ik de waarnemingen in 1933 hoop voort te zetten met 5 F_2 planten en $73 + n$ F_3 planten. Bovendien heb ik nog 2 planten afkomstig van zaad uit een hoofdje van *Tr. pratensis* L ssp. *Orientalis* (L) VOLLM., waarop een hoofdje van *Tr. porrifolius* gebonden was en die dus, indien zij bastaarden blijken te zijn *Tr. Orientale* ♀ × *porrifolius* ♂ moeten wezen.

Als voorlopige resultaten van deze waarnemingen meen ik te mogen aannemen: 1e. Evenals bij LOTSY is mijn F_2 een heterogeen gezelschap, waarin ik noch de F_1 noch de

stamouders teruggevonden heb. 2e. Verhoogde vruchtbaarheid van de F_2 in vergelijking met de F_1 .

22. *Crepis biennis* L var. *lorifolia* BECK. werd op op de excursie Aug. 1932 te Heusden twee maal door Dr W. C. DE LEEUW gevonden. Ook JOH. JANSEN vond op zijn terugtocht naar Malden nog twee exemplaren. De beschrijving van de tot nog toe bij ons niet waargenomen vorm luidt bij HEGI l.c. VI. 2. p. 1164: „Die unteren Laubblätter sehr verlängert lanzettlich, tief buchtig gezähnt und gleich den mittleren mit sehr lang vorgezogener Spitze, die oberen ungeteilt, sehr schmal-lineal, oft umgerollt und fast fädlich. So auf Wiesen der Hinterbrühl in Niederösterreich und wohl auch noch anderwärts.“

Ir. A. W. KLOOS Jr. C. I.

Dordrecht, April 1933.